

26 October 1939

№ 15.

*Wij Wilhelmina, bij de gratie Gods,
Koningin der Nederlanden, Prinses van
Oranje-Nassau, enz., enz., enz.*

Beschikkende op het aan Ons gericht request van het Gemeentebestuur van SPRANG-CAPELLE, Provincie Noord-Brabant, om verleening van een wapen aan die gemeente;

Gelet op het besluit van den Souvereinen Vorst van 24 December 1814, No. 33 en op het Koninklijk besluit van 23 April 1919, Staatsblad No. 181;

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Algemeene Zaken a.i. van 23 October 1939, No. 96 B Kabinet;

HEBBEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

aan de Gemeente Sprang-Capelle een wapen te verleen, waarvan de beschrijving luidt als volgt:

Gedeeld:

I. in zilver een dwarsbalk van keel, vergezeld van acht liggende blokjes van sinopel, geplaatst boven den balk drie en twee en onder den balk twee en één;

II. in goud een leeuw van keel, getongd en genageld van azuur en een barensteel van azuur met drie hangers, over de schouders van den leeuw heengaande.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Onze Minister van Algemeene Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit.

's-Gravenhage, den 26 October 1939,

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Staat,
Minister van Algemeene Zaken a.i.

(get.) de Geer.

Voor gelijkkluidend afschrift,
DE SECRETARIS-GENERAAL VAN ALGEMEENE ZAKEN,

(get.) van Asch van Wijck.

Overeenkomstig het oorspronkelijke,
De Secretaris van den Hoogen Raad van Adel,

J. Ph. de Montéver Loren

KL. SIERKSMA

Lid Fryske Akademy, Ljouwert

Overseas member British Institute of Public Relations, London

Lid Koninklijk Ned. Geneal. en Herald. Genootschap Den Haag

de Kruppen

Gemeente Sprang-Capelle
Ingekomen

- 9 OCT 1958

No. 2072

Amsterdam. 8 oktober 1958.

Pythagorasstraat 113

Telefoon 020-741918

Betreft: Gemeentewapen

Door de steeds toenemende belangstelling van het Nederlandse volk voor zijn overheidssymbolen en tradities aangespoord, heeft de bekende uitgeverij van de Prisma-pocketboeken het plan opgevat, een deeltje van deze zo veel gelezen serie geheel te wijden aan de Nederlandse gemeentewapens.

Alle wapens worden afgebeeld, geheel naar de tekeningen in de officiële registers van de Hoge Raad van Adel te Den Haag, welks Secretaris zijn instemming met deze uitgave heeft betuigd. Dit is trouwens de eerste keer in Nederlands geschiedenis, dat onze hoogheidssymbolen op eenvoudige wijze voor een groter publiek toegankelijk worden gemaakt.

Teneinde de uitgave geheel up to date te maken, menen wij er goed aan te doen, U in de gelegenheid te stellen de juistheid van het in Uw gemeente gebruikte symbool te verifiëren. Uw antwoord op deze brief zouden wij hoog waarderen.

1. Is het gemeentewapen na 1941 nog op enigerlei wijze veranderd, opnieuw geregistreerd of omschreven?
2. Zo Uw gemeente in 1941 nog geen officiële wapen voerde wanneer is dit verleend of bevestigd door de Koningin?
3. Voert Uw gemeente soms een wapen, dat (nog) niet officiële erkend is? Of is een verandering of vernieuwing van het wapen in behandeling?
4. Is er iets van de betekenis van het wapen bekend?
5. Bezit Uw gemeente officiële (bij raadsbesluit) een gemeentevlag? Of - indien niet - wordt bij feestelijke gelegenheden een vlag in bepaalde kleuren of vorm door de burgerij als „gemeentevlag” gebezigd?

Met Uw antwoord zult U in elk geval onze uitgave zo volledig mogelijk maken en kunnen voorkomen, dat „Uw” gemeentewapen onjuist wordt opgenomen. Ook beantwoording, indien alle vragen negatief beantwoord moeten worden, zouden wij op prijs stellen.

[Handwritten signature]

Aan de EdelAchtbare Heer
Burgemeester.

HOGE RAAD VAN ADEL

No. 10.

Onderwerp:
Gemeentewapen.

'S-GRAVENHAGE, 29 Maart 1955.
BINNENHOF 21 - 23 - TEL. 18.31.80.*

1955.

Naar aanleiding van Uw brief d.d. 15 Maart 1955, No 862, heb ik de eer U separaat aangetekend te doen toekomen het door U bestelde copie-diploma d.d. 28 Maart 1955 van Uw gemeentewapen, zulks onder rembours van f.30.-.

DE SECRETARIS VAN DE
HOGE RAAD VAN ADEL,

(Mr M.J.H. de Bruyn
van Melis- en Mariekerke)

Burgemeester en Wethouders

van

SPRANG-CAPELLE.

GEMEENTE SPRANG-CAPELLE

Brieven te adresseren aan de Burgemeester
van Sprang-Capelle te VRIJHOEVE-CAPELLE
Telefoon: ~~Capelle Nr. 1147~~ Kaatsheuvel
Postrekening Nr. 45986 K 4167-2435

No. *262*

ONDERWERP:
Gemeentewapen.

Aan
de Heer Secretaris van de Hoge Raad
van Adel

Binnenhof 21-23

's-Gravenhage.

SPRANG-CAPELLE, 15 Maart

1955.

Bericht op schrijven van:

Plaats(n): _____

Het door U gerestaureerde wapendiploma dezer gemeente kwam
inmiddels weer in ons bezit.

Gaarne zullen wij ook nog een wapendiploma van de door U
omschreven fraaiere uitvoering ontvangen.

De kosten ad f 30,== zullen onmiddellijk na ontvangst van het
"luxe" wapendiploma worden overgemaakt.

Burgemeester en wethouders van Sprang-Capelle,
De secretaris, De burgemeester,

[Handwritten signature]

3

Gemeente Sprang-Capelle
Ingekomen

8 MAART 1955

No. 745

HOGE RAAD VAN ADEL

24

'S-GRAVENHAGE, 7 Maart
BINNENHOF 21 - 23 - TEL. 18.31.80*

1955.

No. 10.

Onderwerp:
Gemeentewapen.

Naar aanleiding van Uw brief d.d. 10 Januari 1955, No 103, deel ik U mede, dat ik de tekst van het daarbij gevoegd diploma van Uw gemeentewapen heb doen herstellen met onvergankelijke Oostindische inkt, zodat thans aangenomen moet worden, dat dit document verder de tand des tijds zal kunnen doorstaan.

Ik doe U het aldus gerestaureerd wapendiploma separaat aangetekend wederom toekomen, zulks onder rembours van f.5.- (vijf gulden), zijnde de restauratiekosten.

Overigens breng ik hierbij alsnog onder Uw aandacht, dat de Hoge Raad van Adel tegenwoordig aanzienlijk fraaiere wapendiploma's verstrekt, met een meer officiëel karakter.

Voor het geval, dat U een zodanig copie-diploma van Uw gemeentewapen zoudt wensen te ontvangen, deel ik U mede, dat de kosten van vervaardiging daarvan f.30.- (dertig gulden) zullen bedragen.

Uw eventuele bestelling zie ik met belangstelling tegemoet.

DE SECRETARIS VAN DE
HOGE RAAD VAN ADEL,

M. J. H. de Bruyn
van Melis- en Mariekerke

(Mr M.J.H.de Bruyn
van Melis- en Mariekerke)

Wegzending van:

Burgemeester en Wethouders

van

SPRANG-CAPELLE.

Burgemeester en Wethouders

d.d. 11-3-55

besluit: copie-diploma met
officieel karakter
bestellen.

Reed d.d.

besluit:

GEMEENTE SPRANG-CAPELLE

Brieven te adresseren aan de Burgemeester
van Sprang-Capelle te VRIJHOEVE-CAPELLE
Telefoon: ~~0440-21042~~ Kaatsheuvel
Postrekening Nr. 45986 K 4167-2435

No. 103.

ONDERWERP:
Vernieuwing oorkonde
toekenning gemeente-
wapen.

Bericht op schrijven van:

Bijlage(n): 1

Aan
de Voorzitter van de Hoge Raad van
Adel,

Binnenhof 21-23
te

's-Gravenhage.-

SPRANG-CAPELLE, 10 Januari

1955.

Inliggend hebben wij de eer U te doen toeko-
men de oorkonde van Uw College inzake de vaststel-
ling van het wapen dezer gemeente, gedateerd
11 November 1939.

Alhoewel van zo jonge datum is het schrift
van het onderhavige stuk geheel verbleekt en op
sommige punten al geheel onleesbaar geworden.

Gaarne zouden wij vernemen of het mogelijk
is de oorkonde, welke ingelijst als wandversie-
ring dient, te vernieuwen en welke kosten hier-
aan verbonden zijn.

Burgemeester en wethouders van Sprang-Capelle
De secretaris, De burgemeester

Worke ~~H.R. v. A.~~ 29.11.1939
Gemeente Sprang - Capelle

- 2.07.13.

2. INGEKOMEN STUKKEN. 29 Nov. 1939.

De VOORZITTER doet mededeeling van de navolgende ingekomen stukken:

a. een afschrift van het Koninklijk Besluit van 26 October 1939, N°. 15, waarbij aan de gemeente Sprang-Capelle een wapen is verleend, met bijbehorende beschrijving en wapen-diploma.

De VOORZITTER zegt, dat Burgemeester en Wethouders er prijs op hebben gesteld, dat een keurig uitgevoerd wapen thans reeds is aangebracht in de daarvoor bestemde plaats achter den voorzitterszetel. Zoodoende zijn de leden van den Raad in de gelegenheid het wapen te bewonderen. Bij den bouw van het raadhuis is al op het aanbrengen van een wapen gerekend; de ledige plaats is nu aangevuld. In dit nieuwe wapen is rekening gehouden met de historie der streek, wat met de wapens der voormalige gemeenten niet het geval was. De Voorzitter hoopt, dat het nieuwe wapen een symbool zal zijn van de eenheid der gemeente.

-2.07.13

HOOGE RAAD VAN ADEL

Nr. 45 G.

's- Gravenhage, 11 November 1939

Bericht op schrijven

van 19 Mei 1939,

betreffende: gemeentewapen.

Gemeente SPRANG CAPELLE
Ingekomen
11. NOV. 1939
Nr. 1086

Hierbij heeft ondergeteekende de eer Uw
College te doen toekomen een afschrift van het Koninklijk
besluit van 26 October 1939, Nr. 15, waarbij aan Uwe Ge-
meente een wapen is verleend, benevens het wapen- diploma.

De kosten, welke F.25.- bedragen, gelieve
U te storten op postrekening Nr. I van 's Rijks schatkist.

De Secretaris van den
Hoogen Raad van Adel,

J. Ph. de Mont' ver Loren

Aan het Gemeentebestuur

van

SPRANG- CAPELLE

(N- Br.)

(SPRANG-CAPELLE)
(opgeh.)

Nr. 15

's- Gravenhage, 19 October 1939

Het bestuur der Gemeente Sprang- Capelle heeft zich tot Hare Majesteit de Koningin gewend met het eerbiedig verzoek om verleening van een wapen.

Deze Gemeente, die ingevolge de wet van 22 December 1922 , sedert 1 Januari 1923 bestaat, is samengesteld uit de voormalige Gemeenten Sprang, Capelle en Vrijhoeve- Capelle.

Het Gemeentebestuur verzoekt aan de nieuwe Gemeente een wapen te willen verlenen, bestaande uit een samenvoeging van de wapens der drie voormalige Gemeenten, waaruit de nieuwe is gevormd, te weten:

- " a. Vrijhoeve - Capelle: schild van zilver, beladen met een kapel en klokketorentje, staande op een lossen gras - grond, alles van natuurlijke kleur.
- " b. 's Grevelduin Capelle: schild van zilver, beladen met een berg. op dewelke is geplaatst een kappelletje, alles in natuurlijke kleur.
- " c. Sprang; schild van zilver, beladen met drie roode kussens, geplaatst één en twee.

Met het verzochte wapen kan de Hooge Raad van Adel zich niet vereenigen. Het is niet alleen veel te druk, maar bovendien bestaat er geen verband tusschen de in het wapen opgenomen figuren en de historie van het tot de nieuwe gemeente behorende gebied.

-Omstreeks -

Aan Zijne Exoellentie
den Minister van Staat,
Minister van Algemeene Zaken a.i.

Omstreeks 1400 werden " de moeren up die Spranger" bezeten en ontgonnen door Foyken Foykenszoon, heer van Waalwijk, tresorier van den Graaf van Holland van 1408 - 1410. Zijn zoon Hugo van Wyelenstein volgde hem op in zijn leenen, maar deed het ambacht van Sprang over aan den man zijner zuster Christina, Adam van der Duyn. Van dit echtpaar bevindt zich in de kerk te Sprang een grafmonument uit 1417. De van der Duyn's bleven de Heeren ter plaatse tot in de 17 de eeuw, dus drie eeuwen lang. In de historie van Sprang spelen de van der Duyn's den eersten rol. weshalve er alle aanleiding is dit feit in het wapen van Sprang-Capelle tot uiting te brengen.

Het geslacht van der Duyn voert in goud een leeuw van keel, getongd en genageld van azuur; een barensteel van azuur over de schouders van den leeuw heengaande.

Het gebied der Gemeenten Capelle en Vrijhoeve-Capelle was oudtijds verdeeld over de ambachten Schrevelduin, Vrijhoeven Nederveen en Zuidewijn. Schrevelduin was het oudste en belangrijkste, daar stond de kerk .

De oudst bekende naam van het ambacht Schrevelduin is Wendelnesse. Het ambacht Wendelnesse was in handen van een geslacht van dien naam, dat reeds in 1200 vermeld wordt in het persoon van Egidius de Wendelnesse en dat ook verder in de 13de en 15de eeuw bekende personen heeft opgeleverd.

De Wendelnesse's zijn van denzelfden stam en voeren hetzelfde wapen als de Nederveen's, die het aangrenzende ambacht Nederveen in hun bezit hadden. Er is dus alle aanleiding om ter aanduiding van het gebied van Capelle het wapen Wendelnesse te bezigen.

Dit wapen vertoont: in zilver een dwarsbalk van keel vergezeld van 15 liggende blokjes van sinopel, geplaatst boven den balk 5 en 4 en daaronder 3, 2 en 1. Met het oog op de duidelijkheid bij stempelafdrukken verdient het echter aanbeveling om het aantal blokjes in het Gemeentewapen te beperken en terug te brengen op drie en twee boven den balk en twee en één daaronder.

Bovendien zou het Gemeentewapen gedekt kunnen worden met de gebruikelijke kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Op grond van het bovenstaande heeft de Hooge Raad van Adel de eer Uwer Excellentie voor te stellen het daar heen te leiden, dat aan de Gemeente Sprang- Capelle het navolgende wapen worde verleend:

gedeeld:

I in zilver een dwarsbalk van keel, vergezeld van acht liggende blokjes van sinopel, geplaatst boven den balk drie en twee en onder den balk twee en één;

II. in goud een leeuw van keel getongd en genageld van azuur en een barensteel van azuur met drie hangers, over de schouders van den leeuw heengaande.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twe paarslen.

de Hooge Raad van Adel,
de waarnemend Voorzitter,

de Secretaris,

J. Ph. d. M. v. L.

's-Gravenhage, 19 October 1939.

Het bestuur der Gemeente Sprang-Capelle heeft zich tot Hare Majesteit de Koningin gewend met het eerbiedig verzoek om verleen-
ning van een wapen.

Deze Gemeente, die ingevolge de wet van 22 December 1922, sedert 1 Januari 1923 bestaat, is samengesteld uit de voormalige Gemeenten Sprang, Capelle en Vrijhoeve-Capelle.

Het Gemeentebestuur verzoekt aan de nieuwe Gemeente een wapen te willen verlenen, bestaande uit een samenvoeging van de wapens der drie voormalige Gemeenten, waaruit de nieuwe is gevormd, te weten:

- " a. Vrijhoeve-Capelle: schild van zilver, beladen met een kapel en klokketorentje, staande op een lossen grasgrond, alles van natuurlijke kleur.
- b. 's Grevelduin-Capelle: schild van zilver, beladen met een berg, op dewelke is geplaatst een kapelletje, alles in natuurlijke kleur.
- c. Sprang: schild van zilver, beladen met drie roode kussens, geplaatst een en twee.

Met het verzochte wapen kan de Hooge Raad van Adel zich niet vereenigen. Het is niet alleen veel te druk, maar bovendien bestaat er geen verband tusschen de in het wapen opgenomen figuren en de historie van het tot de nieuwe gemeente behorende gebied.

Omstreeks 1400 werden "de moeren up die Sprange" bezeten en ontgonnen door Foyken Foykenszoon, heer van Waalwijk, tresorier van den Graaf van Holland van 1408-1410.

Zijn zoon Hugo van Wyelenstein volgde hem op in zijn leenen, maar deed het ambacht van Sprang over aan den man zijner zuster Christina, Adam van der Duyn. Van dit echtpaar bevindt zich in de kerk te Sprang een grafmonument uit 1417.

Aan Zijne Excellentie
den Minister van Staat,
Minister van Algemeene Zaken a.i.

De van der Duyn's bleven de Heeren ter plaatsen tot in de 17de eeuw, dus drie eeuwen lang. In de historie van Sprang spelen de van der Duyn's den eersten rol, weshalve er alle aanleiding is dit feit in het wapen van Sprang-Capelle tot uiting te brengen. Het geslacht van der Duyn voert in goud een leeuw van keel, getongd en genageld van azuur; een barensteel van azuur over de schouders van den leeuw heengaande.

Het gebied der Gemeenten Capelle en Vrijhoeve-Capelle was oudtijds verdeeld over de ambachten Schrevelduin, Vrijhoeven, Nederveen en Zuidewijn. Schrevelduin was het oudste en belangrijkste, daar stond de kerk.

De oudst bekende naam van het ambacht Schrevelduin is Wendelnesse. Het ambacht Wendelnesse was in handen van een geslacht van dien naam, dat reeds in 1200 vermeld wordt in den persoon van Egidius de Wendelnesse en dat ook verder in de 13de, 14de en 15de eeuw bekende personen heeft opgeleverd.

De Wendelnesse's zijn van denzelfden stam en voeren hetzelfde wapen als de Nederveen's, die het aangrenzende ambacht Nederveen in hun bezit hadden. Er is dus alle aanleiding om ter aanduiding van het gebied van Capelle het wapen Wendelnesse te bezigen.

Dit wapen vertoont: in zilver een dwarsbalk van keel vergezeld van 15 liggende blokjes van sinopel, geplaatst boven den balk 5 en 4 daaronder 3, 2 en 1. Met het oog op de duidelijkheid bij stempelafdrukken verdient het echter aanbeveling om het aantal blokjes in het Gemeentewapen te beperken en terug te brengen op drie en twee boven den balk en twee en één daaronder.

Bovendien zou het Gemeentewapen gedekt kunnen worden met de gebruikelijke kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Op grond van het bovenstaande heeft de Hooge Raad van Adel de eer Uwer Excellentie voor te stellen het daar heen te leiden, dat aan de Gemeente Sprang-Capelle het navolgende wapen worde verleend:

gedeeld:

I in zilver een dwarsbalk van keel, vergezeld van acht liggende blokjes van sinopel, geplaatst boven den balk drie en twee en onder den balk twee en één;

II in goud een leeuw van keel, getongd en genageld van azuur en een barensteel van azuur met drie hangers, over de schouders van den leeuw heengaande.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paalen.

de Hooge Raad van Adel,
de waarnemend Voorzitter,

(get.) J. de Vos van Steenwijk

de Secretaris,

(get.) J. Ph. de Monté ver Loren.

Handwritten text at the bottom of the page, appearing to be bleed-through from the reverse side. The text is mirrored and difficult to decipher but seems to contain names and titles.

GEMEENTE SPRANG-CAPELLE

No. 377.

SPRANG-CAPELLE, 14 Mei

1939.

ONDERWERP:
Gemeentewapen.

Brieven te adresseeren aan den Burgemeester
van Sprang-Capelle te VRIJHOEVE-CAPELLE

Bericht op schrijven van :

Aan

Hare Majesteit de Koningin
der N E D E R L A N D E N
te
's- G R A V E N H A G E .
= = = = =

Bijlagen: 1.

Mevrouw!

Geeft met verschuldigten eerbied te kennen:
de Raad der gemeente Sprang-Capelle;

dat de gemeente, die ingevolge de wet van 22 December 1922
(Stbl.no.725) sedert 1 Januari 1923 bestaat en samengesteld is uit
de voormalige gemeenten Sprang, Capelle en Vrijhoeve-Capelle, nog
niet in het bezit is van een wapen;

dat op het behoud van de bij K.B. van 31 Augustus 1818,
no.74, aan de voormalige gemeenten toegekende wapens prijs wordt
gesteld, weshalve een ontwerp voor een nieuw wapen is samengesteld
waarop de oude wapens zijn bevestigd;

Redenen waarom hij ingevolge artikel 1 van het Koninklijk
Besluit van 23 April 1919 (Stbl.no.181) Uwer Majesteit, onder over-
legging van een teekening met beschrijving, eerbiedig verzoekt aan
dit ontwerp de vereischte goedkeuring te willen verleenen.

't Welk doende,

De Raad voornoemd,

De Secretaris,

De Voorzitter,

M. de Vries

M. de Vries

19.05.1939

notulen H. R. van Adel

Raadsmoeting 19 juli 1939. - 2.07.13
12. Voorstel van Burgemeester en Wethouders inzake vaststelling van een gemeentewapen.

De VOORZITTER deelt mede dat hij een wapen heeft ontworpen, waarin de drie wapens van de voormalige gemeenten op één schild vereenigd zijn.

Burgemeester en Wethouders stellen voor aan de Kroon te vragen dit ontwerp-wapen te willen goedkeuren.

De heer VERHEIJDEN vraagt of er ook kosten voor de gemeente aan verbonden zijn.

De VOORZITTER antwoordt ontkennend.

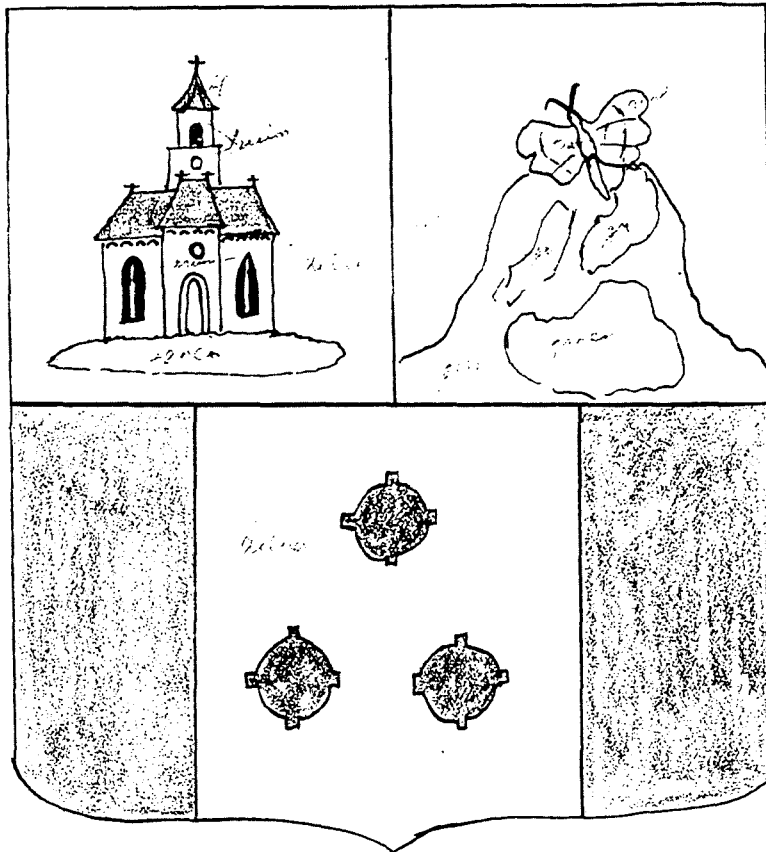
De heer VERHEIJDEN verklaart verheugd te zijn, dat de drie oude gemeentewapens er in zijn opgenomen.

Den VOORZITTER doet het genogen dit van den heer Verheijden te mogen hooren.

21.

De heer VERHEIJDEN zou er ook een vak in willen opnemen met de ondegaaende zon, waarop de VOORZITTER opmerkt, dat zulks dan ook een opgaande zon kan voorstellen, hij hoopt dat de toekomst ook werkelijk zoo zal blijken te zijn.

De raad hecht hierop zijn goedkeuring aan het voorstel van Burgemeester en Wethouders.

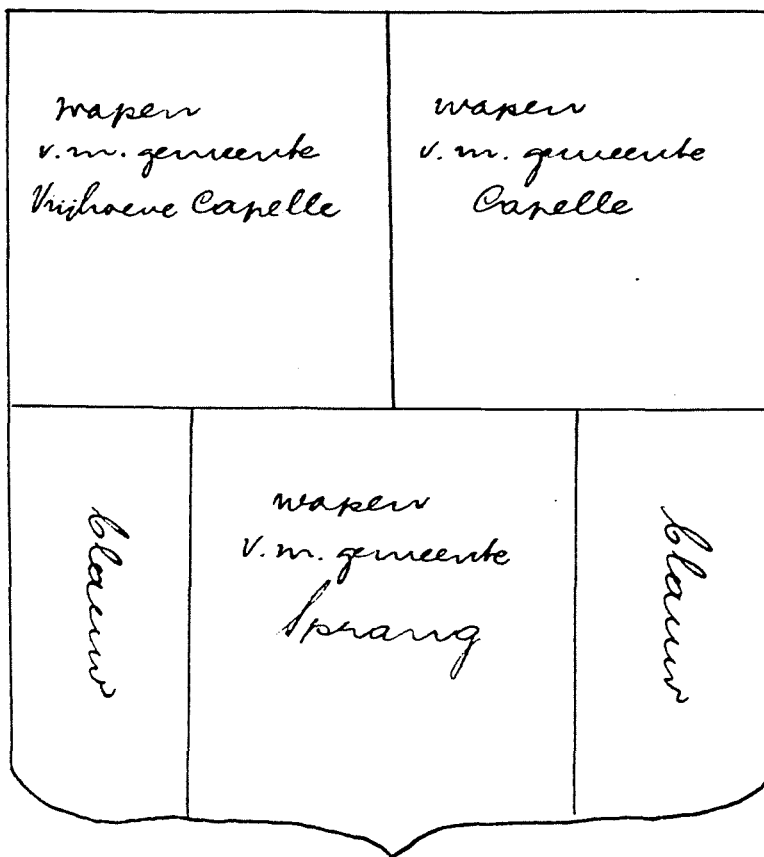
Ontwerp wapen voor de gemeente Sprang-Capelle.

Schild, beladen met de wapens der drie voormalige gemeenten

Vrijhoeve-Capelle, 's-Grevelduin-Capelle en Sprang, zijnde:

- a. Vrijhoeve-Capelle: Schild van zilver, beladen met een kapel en klokketorentje, staande op een lossen grasgrond, alles van natuurlijke kleur.
- b. 's-Grevelduin-Capelle: Schild van zilver, beladen met een berg, op dewelke is geplaatst een kapelletje, alles in natuurlijke kleur.
- c. Sprang: Schild van zilver, beladen met drie roode kussens, geplaatst één en twee.

Het wapen van Vrijhoeve-Capelle werd toegekend bij K.B. van 31 Augustus 1818, No. 74 evenals dat van 's-Grevelduin-Capelle en Sprang.

Ontwerp wapen voor de gemeente Sprang-Capelle.

Schild, beladen met de wapens der drie voormalige gemeenten Vrijhoeve-Capelle, 's-Grevelduin-Capelle en Sprang, zijnde:

- a. Vrijhoeve-Capelle: Schild van zilver, beladen met een kapel en klokketorentje, staande op een lossen grasgrond, alles van natuurlijke kleur.
- b. 's-Grevelduin-Capelle: Schild van zilver, beladen met een berg, op dewelke is geplaatst een kapelletje, alles in natuurlijke kleur.
- c. Sprang: Schild van zilver, beladen met drie roode kussens, geplaatst één en twee.

Het wapen van Vrijhoeve-Capelle werd toegekend bij K.B. van 31 Augustus 1818, No. 74 evenals dat van 's-Grevelduin-Capelle en Sprang.

=====

-2.07.13

VERGADERING VAN ~~RAAD~~ BURGEMEESTER EN WETHOUDERS op 28 April 1939.

Betreffende: Gemeente-wapen.

Het volgende is behandeld ten aanzien van bovengemeld punt :

Ingekomen stukken, g/

g. Schrijven van den Rijksarchivaris in Noord-Brabant dat het ontwerpen van een wapen der gemeente vooralsnog niet mogelijk is, omdat de geschiedenis der wapens van de oude-vereenigde-gemeenten niet bekend is. De Voorzitter verklaart zich bereid een wapen te ontwerpen.

Besloten wordt den Raad voor te stellen dit wapen aan den Hoogen Raad van Adel ter goedkeuring toe te zenden.

-2.07.13

Rijksarchieven in Noordbrabant.

J No 191^a

s Hertogenbosch, 26 April 1939.

Bericht op schrijven van

INGE OREN

29 Mrt. 1939.

betreffende:

20 April 1939
No 377

In antwoord op bovenaangehaald schrijven heb ik de eer U te berichten, dat het ontwerpen van een wapen der gemeente, samen te stellen uit die der drie vereenigde gemeenten Sprang, Vrijhoeve-Capelle en 's Grevelduin-Capelle m.i. niet wel mogelijk is zonder de geschiedenis dezer drie wapens vóór de 19de eeuw te kennen. Om die reden ben ik eenige jaren geleden begonnen met materiaal van alle Noordbrabantsche gemeenten te verzamelen. Het onderzoek heb ik sindsdien wegens gebrek aan tijd en bezuiniging moeten staken, zoodat ik, voor wat Uwe gemeente betreft, zeer slecht geïnformeerd ben. Omdat dit materiaal vermoedelijk ook van elders U niet zal kunnen bezorgd worden, raad ik U aan de zaak uit te stellen. Overigens komt mij de door U voorgestelde oplossing niet gelukkig voor, omdat een geheel nieuw

Vergadering van: kwartier van dit wapen in het geval van vereeniging van
Burgemeester en Wethouders historische gemeenten als de onderhavige, voor zoover mij bekend, niet gebruikelijk is.
Besluit: *aan de Kroon te verkoopen goedkeuring te verleenen aan wapen bestaat uit omild met 3 wapens v. m. gemeente*

Het spijt mij dus U in deze voor alsnog niet van dienst te kunnen zijn.

DE RIJKSARCHIVARIS IN NOORDBRABANT,

Alan

DEN HEER BURGEMEESTER DER GEMEENTE

S P R A N G.

-2.07.13

GEMEENTE SPRANG-CAPELLE

No. _____

SPRANG-CAPELLE,

29 Maart

193 9.

ONDERWERP:

Gemeentewapen.

Brieven te adresseeren aan den Burgemeester
van Sprang-Capelle te VRIJHOEVE-CAPELLE

Bericht op schrijven van:

Bijlagen: _____

Zooals U bekend zal zijn werden in 1923 de gemeenten Sprang, Vrijhoeve-Capelle en ,sGrevelduin-Capelle vereenigd tot één gemeente onder den naam Sprang-Capelle.

De aldus ontstane gemeente Sprang-Capelle heeft nog steeds geen gemeentewapen.

Gaarne zou ik U willen verzoeken Uwe gewaardeerde hulp te verleen bij het ontwerpen van een nieuw gemeentewapen.

De origineele wapens der genoemde drie voormalige gemeenten zijn in mijn bezit en zal ik U gaarne doen bezorgen, indien U eventueel met mij van meening zoudt zijn dat wellicht een wapen met vier velden zou worden gekozen, waarvan drie velden gevuld konden worden met de drie oude wapens en het vierde veld nog zou moeten worden ontworpen.

Bij voorbaat betuig ik U mijn beleefden dank en zal met belangstelling Uw bericht hieromtrent tegemoet zien.

S./v.

De Burgemeester van Sprang-Capelle,

Aan

den Heer Rijksarchivaris

te

HERTOGENBOSCH.

26 October 1939

№. 15.

Verzameling

Burgemeester en Wethouders

d.d. 24 November 1939.

besluit: den Raad mededeelen

Raad d.d. 29 November 1939.

besluit: *keuringwijf.**Wilhelmina, bij de gratie Gods,**Koningin der Nederlanden, Prinses van**Oranje-Nassau, enz., enz., enz.*

Beschikkende op het aan Ons gericht request van het Gemeentebestuur van SPRANG - CAPELLE, Provincie Noord-Brabant, om verleening van een wapen aan die gemeente;

Gelet op het besluit van den Souvereinen Vorst van 24 December 1814, No. 32 en op het Koninklijk besluit van 23 April 1919, Staatsblad No. 181;

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Algemeene Zaken a.i. van 23 October 1939, No. 96 B Kabinet;

HEBBEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

aan de gemeente Sprang-Capelle een wapen te verlenen, waarvan de beschrijving luidt als volgt:

Gedeeld:

I. in zilver een dwarsbalk van keel, vergezeld van acht liggende blokjes van sinopel, geplaatst boven den balk drie en twee en onder den balk twee en één;

II. in goud een leeuw van keel, getongd en genageld van azuur en een barensteel van azuur met drie hangers, over de schouders van den leeuw heengaande.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Onze Minister van Algemeene Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit.

's-Gravenhage, den 26 October 1939

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Staat,

Minister van Algemeene Zaken a.i.

(get.) de Geer.

Voor gelijkkluidend afschrift,
DE SECRETARIS-GENERAAL VAN ALGEMEENE ZAKEN,

(get.) van Asch van Wijck.

Overeenkomstig het oorspronkelijke,
De Secretaris van den Hoogen Raad van Adel,

J. Th. de Monté van Loren

26 October 1939
N°. 15.

Wij Wilhelmina, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden
Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het aan Ons gericht request van het Gemeentebestuur
van SPRANG-CAPELLE, Provincie Noord-Brabant, om verleening van een wapen
aan die gemeente;

Gelet op het besluit van den Souvereinen Vorst van 24 December 1814,
No.32 en op het Koninklijk besluit van 23 April 1919, Staatsblad No.181;

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Algemeene
Zaken a.i. van 23 October 1939, No.96 B Kabinet;

HEBBEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

aan de gemeente Sprang-Capelle een wapen te verleen, waarvan de be-
schrijving luidt als volgt:

Gedeeld:

I. in zilver een dwarsbalk van keel, vergezeld van acht liggende blokjes
van sinopel, geplaatst boven den balk drie en twee en onder den balk
twee en één;

II. in goud een leeuw van keel, getongd en genageld van azuur en een
barensteel van azuur met drie hangers, over de schouders van den leeuw
heengaande.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paar-
len.

Onze Minister van Algemeene Zaken is belast met de uitvoe-
ring van dit besluit.

's-Gravenhage, den 26 October 1939

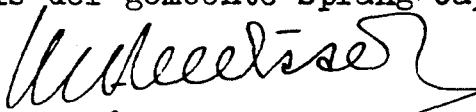
De Minister van Staat,

(get.) W I L H E L M I N A .

Minister van Algemeene Zaken Voor gelijkloidend afschrift,
a.i. (get.) (de Geer. DE SECRETARIS-GENERAAL VAN ALGEMEENE ZAKEN,
(get.) van Asch van Wijck.

Overeenkomstig het oorspronkelijke,
De Secretaris van den Hoogen Raad van Adel,
get. J. Ph. de Monté ver Loren.

Voor afschrift,
De Secretaris der gemeente Sprang-Capelle,

den Minister van Staat,

Minister van Algemeene Zaken a.i.

Vijftigjarig gemeentewapen van Sprang bergt stukje geschiedenis

SPRANG-CAPELLE – Koningin Wilhelmina tekende op 26 oktober 1939 het koninklijk besluit waardoor Sprang-Capelle een eigen gemeentewapen kreeg. Het nu 50-jarige wapen vertelt uit de geschiedenis van Sprang-Capelle.

De officiële omschrijving van het gemeentewapen van Sprang-Capelle luidt: „Gedeeld: 1. in zilver een dwarsbalk van keel, vergezeld van acht liggende blokjes van sinopel, geplaatst boven den balk drie en twee en onder den balk twee en een; 2. in goud een leeuw van keel, getongd en genageld van azuur met drie hangers, over de schouders van den leeuw heengaande. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paalen.”

In de heraldiek, zoals de wetenschap wordt genoemd die zich bezighoudt met het bestuderen van wapens wordt een eigen jargon gebruikt. Soms klinkt dat middeleeuws, maar dat komt omdat de heraldiek juist in die tijd tot grote bloei kwam. Het is echter eenvoudiger dan het lijkt. Keel is de heraldische benaming voor rood, sinopel is groen en azuur is in feite blauw. Ook worden de edelmetalkleuren goud en zilver gebruikt.

Samenvoeging

Sprang-Capelle ontstond op 1 januari 1923 door samenvoeging van 's-Grevelduin-Capelle, Sprang en Vrijhoeve-Capelle. Alle drie voer-

Sprang-Capelle krijgt zijn wapen 15 jaar na haar ontstaan.

den in hun zelfstandige tijd een eigen wapen. Voor de nieuwe gemeente werd 15 jaar na haar ontstaan een heel ander wapen ontworpen, maar met eeuwenoude elementen.

In de heraldiek wordt de lastige gewoonte gevolgd om wat links is rechts te noemen en wat rechts is links. Dit komt omdat het wapen wordt omschreven alsof u achter het schild staat en van daaruit alles aanwijst.

Aan de (heraldisch) rechterkant is een zilver veld met een rode balk en acht rode blokjes of turven. Het

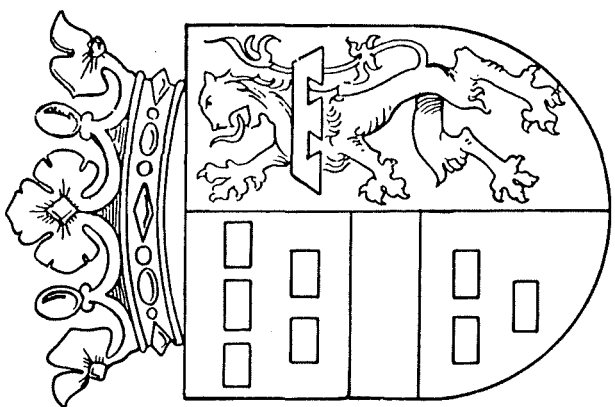
is afgeleid van het familiewapen van het geslacht Wendelnesse. Deze familie bezat van de 13e tot de 16e eeuw grote stukken grond. Een daarvan was Schrevelduin, het belangrijkste en oudste deel van Capelle. Schrevelduin was het belangrijkste gebied (ambacht) van de familie Wendelnesse. Hier stond ook de kerk.

Familiewapen

De leeuw aan de (heraldisch) linkerkant van het gemeentewapen is ontleend aan het familiewapen van Van der Duyn. Dat geslacht bezat tot in de 17e eeuw het ambacht Sprang. Dat familiewapen is geënt op het wapen van Holland. Dat heeft een gouden schild met daarop een rode leeuw. Dat barensteel 'breekt' dat wapen.

De kroon die op het gemeentewapen van Sprang-Capelle werd gezet, is een gemeentekroon. Dit soort kroon mag elke gemeente voeren die dat wil. Het wordt altijd gedaan om het schild te versieren. Zij heeft geen historische betekenis.

Het gemeentewapen is het embleem van het gemeentebestuur. Strikt genomen mag alleen die het wapen gebruiken. Inwoners van Sprang-Capelle die hun genegenheid met de gemeente willen laten zien, mogen wel de gemeentevlag uitsteken. De vlag van Sprang-Capelle werd op 29 september 1961 door de gemeenteraad in orde bevonden. Het is een wit doek met op het midden ene rode leeuw die in een cirkel van vijftien groene blokjes staat. (tekst: Jos Poels)

Het nieuwe gemeente-wapen van Sprang-Capelle.

Sinds de vereeniging der vroegere gemeenten: 's-Grevelduin—Capelle, Sprang en Vrijhoeve—Capelle tot de gemeente Sprang—Capelle, ingevolge de wet van 22 December 1922, in werking getreden 1 Januari 1923, had deze nieuwe gemeente nog geen eigen gemeente-wapen.

De oude gemeenten hadden indertijd de volgende wapens:

a. Vrijhoeve-Capelle: schild van zilver, beladen met een kapel en klok-ketorentje, staande op een lossen gras-grond, alles van natuurlijke kleur;

b. 's-Grevelduin-Capelle: schild van zilver, beladen met een berg, op de welke is geplaatst een kapelletje, alles in natuurlijke kleur.

c. Sprang: schild van zilver, beladen met drie roode kussens, geplaatst een en twee.

Het gemeentebestuur van de huidige gemeente Sprang-Capelle, met aan 't hoofd burgemeester Smit, meenden terecht dat aan dezen toestand een einde moest komen en hebben tot H. M. de Koningin een verzoek gericht om deze gemeente een nieuw wapen te verleen.

De Hooge Raad van Adel heeft daarentrent gunstig geadviseerd aan den Minister van Staat, minister van Algemeene Zaken en bij koninklijk besluit van 26 October 1939, No. 15, is deze gemeente een nieuw gemeente-wapen toegestaan, waarvan m. ende afbeelding hierboven ziet.

Hoe dit wapen is gedacht en tot stand gekomen, moge blijken uit de navolgende toelichting:

Omstreeks 1400 werden „de moeren up die Sprange” bezeten en ontgonnen door Foyken Foykenszoon, heer van Waalwijk, tesorier van den Graaf van Holland van 1408—1410.

Zijn zoon Hugo van Wyelenstein volgde hem op in zijn leenen, maar deed het ambacht van Sprang over aan den man zijner zuster Christina. Adam van der Duyn. Van dit echtpaar bevindt zich in de kerk te Sprang een grafmo-

nument uit 1417.

De van der Duyn's bleven de Heeren ter plaatse tot in de 17de eeuw, dus drie eeuwen lang. In de historie van Sprang spelen de van der Duyn's den eersten rol, weshalve er alle aanleiding is dit feit in het wapen van Sprang-Capelle tot uiting te brengen.

Het geslacht van der Duyn voert in goud een leeuw van keel, getongd en genageld van azuur; een barensteel van azuur over de schouders van den leeuw heengaande.

Het gebied der Gemeenten Capelle en Vrijhoeve-Capelle was oudtijds verdeeld over de ambachten Schrevelduin, Vrijhoeven, Nederveen en Zuidewijn. Schrevelduin was het oudste en belangrijkste, daar stond de kerk.

De oudst bekende naam van het ambacht Schrevelduin is Wendelnesse. Het ambacht Wendelnesse was in handen van een geslacht van dien naam, dat reeds in 1200 vermeld wordt in den persoon van Egidius de Wendelnesse en dat ook verder in de 13de, 14de en 15de eeuw bekende personen heeft opleverd.

De Wendelnesse's zijn van denzelfden stam en voeren hetzelfde wapen als de Nederveen's, die het aangrenzende

ambacht Nederveen in hun bezit hadden. Er is dus alle aanleiding om ter aanduiding van het gebied van Capelle het wapen Wendelnesse te bezigen.

Dit wapen vertoont: in zilver een dwarsbalk van keel vergezeld van 15 liggende blokjes van sinopel, geplaatst boven den balk 5 en 4, daaronder 3, 2 en 1. Met het oog op de duidelijkheid bij stempelafdrucken verdient het echter aanbeveling om het aantal blokjes in het Gemeentewapen te beperken en terug te brengen op drie en twee boven den balk en twee en één daaronder.

Bovendien zou het Gemeentewapen gedekt kunnen worden met de gebruikelijke kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Op grond van het bovenstaande heeft de Hooge Raad van Adel den Minister dan voorgesteld het daarheen te leiden, dat aan de Gemeente Sprang-Capelle het navolgende wapen worde verleend:

gedeeld:

I in zilver een dwarsbalk van keel, vergezeld van acht liggende blokjes van sinopel, geplaatst boven den balk drie en twee en onder den balk twee en één;

II in goud een leeuw van keel, getongd en genageld van azuur en een barensteel van azuur met drie hangers, over de schouders van den leeuw heengaande.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

De minister heeft aan dit voorstel gevolg gegeven en met het desbetreffende koninklijk besluit heeft de gemeente Sprang-Capelle een mooi en historisch juist wapen verkregen, waarmee wij haar gaarne geluk wenschen, niet 't minst burgemeester Smit, die zich hiervoor heel veel moeite heeft gegeven.

Thans bezit Sprang-Capelle een mooi wapen, zooals het heeft een keurig, doelmatig ingericht raadhuis met een stemmige, mooie raadzaal, aan welke verfraaiing en doelmatige inrichting steeds alle zorg wordt besteed.

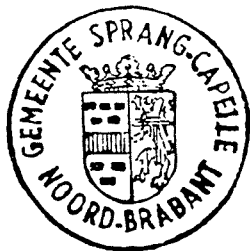
Afdeling Rotterdam

Elk lid is even belangrijk en heeft een geldige stem en kan zodoende een persoonlijke invloed uitoefenen in de organisatie.

Toch zal het ene lid meer op de voorgrond treden dan het andere lid.

Zo verging het onze afdeling toen een schrijven ontvangen werd van ons lid A. de Roon, voorheen Gaasbeekstraat, met de mededeling dat hij bedankte als lid wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Dit betekende eveneens een einde van vijf en veertig jaar zelfstandig werken in zijn bedrijf en evenzo vele jaren lid van de Bond. Beginnend in de Afdeling Rotterdam-Zuid en daarna van groot Rotterdam zijn er door hem diverse functies vervuld ondermeer die van voorzitter van de afdeling.

Als Rotterdammer zijn mijn gedachten eens gegaan over de herkomst van de familie de Roon en anderen uit onze afdeling en bond. Men komt dan tot de ontdekking dat Sprang-Capelle in onze gelederen een grote rol heeft gespeeld.

Sprang Capelle even zuidelijk onder Waalwijk gelegen als een langgerekt lint en de vele tien-duizenden trekkende „Efteling” te Kaatsheuvel, heeft daar steeds gelegen als een reformatorisch eiland temidden van een zee van Rooms Katholiek Brabant.

Hoeveel is ook hierin veranderd sinds de eeuwwisseling, toen de families de Roon, Vos, van Esch, van der Poel, Frings en Genuit veelal om economische redenen naar de grote stad trokken.

Ongetwijfeld zullen er nog wel meer zijn maar deze namen leven zo in mijn herinnering. Het begin zal van hen een sober leven — gestage arbeid — noest doorzettingsvermogen — hebben gevraagd.

Interessant is dat zij in de stad niet in de massa zijn ondergegaan, maar in de voorste gelederen van kerk en organisatie zijn terecht gekomen.

Hoe zou onze bond er uit gezien hebben zonder de aanwezigheid van hen, die in

ernst en humor van invloed zijn geweest in het heden en het verleden.

Onze emeritus collega de Roon willen wij dan ook danken voor alles wat hij voor de bond en afdeling en ambacht is geweest. Ook voor het werk dat hij afleverde is hij ons tot voorbeeld geweest. Het getuigde van verantwoordelijkheid en hoogstaand vakmanschap. De Roon zal niet stil gaan leven, daarvoor heeft hij teveel hobby's buiten het vak. Wij wensen hem en zijn vrouw nog vele gezegende en gezonde jaren, namens de afdeling.

A. Schenk, sekretaris.

Kosten ontwikkelings- en saneringsarbeid Gemeente Sprang-Capelle

De Vaste Commissie voor Financiën heeft in het kader van de voorbereiding van de algemene financiële beschouwingen, minister prof. dr. H. J. Witteveen de vraag voorgelegd welk bedrag aan het Ontwikkelings- en Saneringsfonds ter beschikking gesteld zou moeten worden indien het beleid ongewijzigd zou blijven. Bestaat de zekerheid, dat met het voor 1968 uitgetrokken bedrag in snel tempo de binnengekomen en nog te verwachten aanvragen kunnen worden afgedaan?

Daarop is door de minister geantwoord dat bij een ongewijzigd beleid voor de ontwikkelings- en saneringsmaatregelen voor het midden- en kleinbedrijf voor 1968 circa f 1 mnl. meer ter beschikking zou moeten worden gesteld. De beperkingen hebben echter vooral betekenis voor het uitgavenverloop op langere termijn. Over de gehele looptijd van de saneringsregeling (gemiddeld circa 20 jaar) zal hieruit naar zeer globale en voorlopige raming een besparing voortvloeien van tenminste f 200 mnl.

(De Commissie-Goldschmidt heeft voor de gehele looptijd van circa 20 jaar een uitgavenbedrag van f 310 mnl. geraamd. Red. P.O.) Er bestaat een redelijke mate van zekerheid, dat met de voor 1967 en 1968 uitgetrokken bedragen de binnengekomen aanvragen en voor een deel de nog te verwachten aanvragen kunnen worden afgedaan. Binnen de grenzen, die door een verantwoorde toepassing van de hoofdlijnen van het ontwikkelings- en saneringsbeleid en door de eis van rechtsgelijkheid worden gesteld, wordt een zo snel mogelijke behandeling van de aanvragen nagestreefd.

(Kamerstukken, 1967-1968, 9300, nota over de toestand van 's Rijks financiën, nr. 2 en 3).

dok. H.B.A. 1149/5.